

EUROOPA KOHTU OTSUS

13. märts 1984*

Kohtuasjas 16/83,

mille esemeks on Euroopa Kohtule EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel esitatud Landgericht München II (kümnes kriminaalkolleegium) eelotsusetaotlus EMÜ asutamislepingu artiklite 30 ja 36 tõlgendamise kohta

Karl Prantl'i

kriminaalasjas seoses veiniseaduse (Weingesetz) rikkumisega,

EUROOPA KOHUS,

koosseisus: president J. Mertens de Wilmars, kodade esimehed T. Koopmans ja Y. Galmot, kohtunikud P. Pescatore, A. J. Mackenzie Stuart, A. O'Keefe, G. Bosco, O. Due ja U. Everling,

kohtujurist: Sir Gordon Slynn,

kohtusekretär: P. Heim,

on teinud järgmise

otsuse

[...]

Põhjendused

1 Oma 12. jaanuari 1983. aasta otsusega, mis saabus Euroopa Kohtusse 28. jaanuaril 1983, saatis Landgericht München II EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel Euroopa Kohtule eelotsuse saamiseks kaks küsimust EMÜ asutamislepingu artiklite 30 ja 36 tõlgendamise

* Kohtumenetluse keel: saksa.

kohta, et otsustada, kas veini, liköörveini ja veinijooke käsitlev Saksamaa 15. juuli 1971. aasta määrus (Bundesgesetzblatt 1971, I osa, lk 926, edaspidi „veinimäärus”) on kooskõlas ühenduse õigusega.

2 Kõnealused küsimused tekkisid kriminaalmenetluses Itaalia kodanikust joogikaupmehe Karl Prantl'i vastu, kellele on esitatud süüdistus seoses Bocksbeutel-pudelite õigusvastase kasutamise, kuna ajavahemikul 3. detsembrist 1980 kuni 10. septembrini 1981 importis ta korduvalt Saksamaa Liitvabariiki ning müüs ja hoidis seal müügiks laos Itaalia punast veini, mis oli pärit Giralanis (Bolzano provints – Trentino Alto Adige) asuvast Martini veinikeldrist.

3 Bocksbeutel-pudel on iseloomuliku sibulakujuga ning sellistes pudelites müüakse Frangimaal, nii-nimetatud Badeni Frangimaal ja neljas Badeni keskosa vallas toodetud mpv-kvaliteetveini. Bocksbeutel-pudeleid on Frangimaal kasutatud mitusada aastat.

4 Itaalias Bolzano provintsis on Bocksbeutel-pudeli kasutamine olnud tava üle saja aasta. Traditsiooniline Itaalia Bocksbeutel-pudel on mõnevõrra ümaram ja lühema kaelaga kui Frangimaa Bocksbeutel-pudel.

5 Põhikohtuasja faktiliste asjaolude suhtes kohaldatava veinimääruse versiooni paragrahvis 17 sätestatakse:

„Traditsioonilistes Bocksbeutel-pudelites on lubatud turustada üksnes mpv-kvaliteetveini konkreetsest viljeluspiirkonnast, mille alla kuuluvad Frangimaa, Badeni Taubertal ja Schüpfergrund ning Neuweieri, Steinbachi, Umwegi ja Varnhalti vald.”

Paragrahvi 23 teises lõigus sätestatakse:

„Vastavalt veiniseaduse (Weingesetz) paragrahvi 67 lõike 5 punktile 2 karistatakse kriminaalkorras isikut, kes käesoleva määruse paragrahvi 17 rikkudes turustab Bocksbeutel-pudelites muid kui nimetatud sättes loetletud tooteid.”

6 Amtsgericht Miesbach mõistis 6. juulil 1982 Prantl'i õigeks. Kohus leidis, et kuigi Prantl'i kasutatud pudelid olid traditsioonilised Bocksbeutel-pudelid veinimääruse paragrahvi 17 tähenduses, ei saa seda sätet kohaldada tulenevalt EMÜ asutamislepingu artiklitest 30 ja 36.

7 Prokurör kaebas otsuse edasi Landgericht München II-te, väites ühelt poolt, et veinimääruse paragrahv 17 ei ole asutamislepingu artikliga 30 keelatud koguseline piirang ning teiselt poolt, et kõnealune säte on õigustatud tarbijakaitse ja ausa kaubanduse seisukohalt.

8 Landsgericht leiab, et oma kujust tulenevalt olid Prantl'i firma poolt kasutatud Bocksbeutel-pudelid „väga sarnased Frangimaa Bocksbeutel-pudelitega”, ning kaldub arvama, et tegemist on traditsiooniliste Bocksbeutel-pudelitega veinimääruse paragrahvi 17 tähenduses. Ta soovib aga teada, kas teisest liikmesriigist veini importimisel on paragrahv 17 kooskõlas asutamislepingu artiklitega 30 ja 36.

9 Seepärast otsustas Landgericht München II enne kriminaalasjas otsuse tegemist taotleda Euroopa Kohtult eelotsust järgmistes küsimustes:

„1. Kas 15. juuli 1971. aasta veinimääruse paragrahvil 17 on koguseliste impordipiirangutega samaväärne toime, mis on keelatud EMÜ asutamislepingu artikliga 30?

2. Kas käesoleva juhtumi konkreetseid asjaolusid silmas pidades saab veinimääruse paragrahvi 17 kohaldada EMÜ asutamislepingu artiklis 36 nimetatud huvide kaitseks?”

10 Nagu Saksamaa Liitvabariigi valitsus on õigesti märkinud, ei saa Euroopa Kohus EMÜ asutamislepingu artiklist 177 tulenevalt teha otsuseid siseriiklike õigusaktide sätete tõlgendamise ja kehtivuse kohta. Nagu Euroopa Kohus on aga korduvalt märkinud, võib ta esitada siseriiklikule kohtule ühenduse õiguse tõlgendamise kriteeriumid, mille alusel see kohus saab arutusel oleva küsimuse üle ise otsustada.

11 Selle käsitluse kohaselt soovitakse esitatud küsimustega sisuliselt teada, kas asutamislepingu artikleid 30 ja 36 tuleb tõlgendada nii, et nendega keelatakse sellised sätted, nagu on kehtestatud kõnealuse siseriikliku õigusaktiga.

Veinituru ühist korraldust käsitlevate ühenduse eeskirjade kohaldamine

12 Esiteks tuleb läbi vaadata komisjoni peamine väide selle kohta, et veinituru ühise korralduse raames on ette nähtud ammendavad ühenduse eeskirjad, mis sisaldavad kõiki vajalikke sätteid veinide esitlusviisi kohta ning teatavate anumate kasutamise kohta veinide eristamiseks kvaliteedi ja päritolu alusel. Seepärast leiab komisjon, et nüüdseks on olemas ülimuslikud ühenduse õiguse sätted ning alates nende jõustumisest ei tohi liikmesriigid antud valdkonnas enam siseriiklikke õigusakte kehtestada ega nende kohaldamist jätkata.

13 On tõsi, et kuna ühise turukorralduse eeskirju võib käsitada tervikliku süsteemina, ei ole liikmesriikidel antud valdkonnas enam pädevust, kui ühenduse õigusaktidega ei nähta konkreetselt ette vastupidi.

14 Samuti on tõsi, et siseriiklikus kohus arutusel olevate sündmuste ajal võis veinituru ühist korraldust käsitlevaid ühenduse õiguse sätteid (eelkõige nõukogu 5. veebruari 1979. aasta määrus veinituru ühise korralduse kohta, EÜT L 54, lk 1; nõukogu 5. veebruari 1979. aasta määrus (EMÜ) nr 355/79, milles sätestatakse veinide ja viinamarjavirrete kirjeldamise ja esitlemise üldeeskirjad, EÜT L 54, lk 99; komisjoni 8. augusti 1980. aasta määrus (EMÜ) nr 2164/80, millega muudetakse seitsmendat korda määrust nr 1608/76 veinide ja viinamarjavirrete kirjeldamise üksikasjalike eeskirjade kohta, EÜT L 214, lk 1; komisjoni 26. märtsi 1981. aasta määrus (EMÜ) nr 997/81, millega kehtestatakse veinide ja viinamarjavirrete kirjeldamise ja esitlemise üksikasjalikud eeskirjad, EÜT L 106, lk 1) võib käsitada tervikliku süsteemina, eelkõige hindade ja sekkumise, mitteliikmesriikidega kauplemise, tootmiseeskirjade ja veinivalmistamistavade ning veinide liigitamise ja märgistamisega seotud nõuete osas.

15 Tuleb aga silmas pidada, et määruse (EMÜ) nr 337/79 artikli 54 lõikes 1 sätestatakse selgesõnaliselt: „Nõukogu võtab vajadusel korral komisjoni ettepanekul kvalifitseeritud häälteenamusega vastu artiklis 1 loetletud toodete liigitamise ja esitlemisega seotud eeskirjad. Kuni esimeses lõigus viidatud eeskirjade jõustumiseni kohaldatakse antud küsimuses liikmesriikide poolt vastu võetud eeskirju.” Määruses (EMÜ) nr 355/79 sätestatakse üksnes, et anumate kasutamise suhtes võib kohaldada teatavaid tingimusi, mis kehtestatakse eelkõige selleks, et oleks võimalik eristada toodete kvaliteeti ja päritolu (artikkel 40) ning et veinide liigitamine ja esitlemine ei tekitaks segadust toote laadi, päritolu ja koostise osas (artikkel 43). Mis puutub teatava kujuga pudelite kaitseesse, siis määruse (EMÜ) nr 997/81 artikliga 18 kaitstakse üksnes flûte d'Alsace-tüüpi pudeli kasutamist.

16 Seoses erikujuliste pudelite ja nende võimaliku kaitsmisega, mis on ühise turukorralduse aluspõhimõtete seisukohalt sekundaarse tähtsusega, ei ole võimalik flûte d'Alsace'i kaitset käsitlevatest sätetest järeldada, et eespool nimetatud artikli 54 kohane ühenduse õiguse kohaldamisala oleks sellega ammendatud. Sellega seoses võib ka märkida, et ühenduse tasandil on mitu aastat peetud läbirääkimisi Bocksbeutel-pudeli kaitse-eeskirjade kehtestamise üle ning selleks on ette valmistatud mitu määruse eelnõu, mida ei ole aga vastu võetud. Seega on ilmne, et flûte d'Alsace'i kaitsev ühenduse õigusakt ei ole ainukordne. Määruse (EMÜ) nr 337/79 artikli 54 lõikega 1 lubatakse seepärast jätkata selles valdkonnas liikmesriikide poolt vastu võetud normide kohaldamist, juhul kui need ei ole vastuolus EMÜ asutamislepingu artikliga 30 ja järgnevate artiklitega.

17 Neil asjaoludel tuleb komisjoni põhiargument tagasi lükata ning vastata siseriikliku kohtu küsimustele asutamislepingu artiklite 30 ja 36 tõlgendamise kohta.

EMÜ asutamislepingu artikkel 30 (esimene küsimus)

18 Selle küsimusega soovib siseriiklik kohus sisuliselt teada, kas EMÜ asutamislepingu artiklit 30 tuleb tõlgendada selliselt, et kui liikmesriik kohaldab teisest liikmesriigist pärit impordi suhtes õigusakti, millega lubatakse teatava kujuga pudelit kasutada üksnes teatavatel kodumaistel tootjatel ning tehakse teistele tarnijatele sarnase pudeli kasutamine kriminaalkorras karistatavaks, siis on tegemist koguselise piiranguga samaväärsel toimega meetmega.

19 Saksamaa Liitvabariigi valitsus on väitnud, et vaidlusalune veinimääruse säte ei kuulu EMÜ asutamislepingu artikli 30 kohaldamisalasse, kuna see:

- ei ole selline siseriiklik meede, mis võiks olulisel määral mõjutada ühendusesisest kaubandust;
- kehtib ühtviisi nii kodumaistele kui ka importtoodetele;
- näeb ette karistuse üksnes traditsiooniliste Bocksbeutel-pudelite kasutamise eest ning ei kahjusta seega sarnaseid pudeleid kasutavaid importijaid, juhul kui need pudelid on traditsioonilistest pisut erinevad; ja

– on õigustatud tarbijakaitse ja ausa kaubanduse seisukohalt, kuna traditsioonilist Bocksbeutel-pudelit võib käsitada kaudse geograafilise päritolutähisena.

20 Esiteks tuleb meeles pidada, et EMÜ asutamislepingu artikliga 30 keelatakse liikmesriikidevahelises kaubanduses kõik koguseliste piirangutega samaväärselise toimega meetmed. Selle keelu rikkumiseks piisab asjaolust, et kõnealused meetmed võivad otse või kaudselt, tegelikult või potentsiaalselt takistada liikmesriikide vahelist kaubandust. Meetmetel ei pea olema olulist mõju ühendusesisesele kaubandusele.

21 Teiseks tuleb tähelepanu juhtida, et nagu Euroopa Kohus on juba paljudel juhtudel märkinud, kuuluvad EMÜ asutamislepingu artiklis 30 sätestatud keelu alla ka toote turustamist käsitlevad siseriiklikud õigusaktid, mida kohaldatakse ühtviisi nii kodumaistele kui ka importtoodetele, kui neil on tegelikkuses kaitsev ja kodumaiseid tooteid soodustav mõju ning samas kahjustab nende kohaldamine teistest liikmesriikidest pärit teatavat liiki tooteid.

22 Sellisel sättel, nagu veinimääruse paragrahv 17, mis võimaldab teatavat pudelikuju kasutada üksnes teataval kodumaise veini tootjatel, on kaitsev mõju, kuna see soodustab neid tootjaid võrreldes teiste liikmesriikide tootjatega, kellel on tavaks villida oma veinid samasugustesse või väga sarnastesse pudelitesse.

23 Kui eksportiva liikmesriigi tootjad soovivad oma veini turustada riigis, kus kehtib põhikohtuasjas kõne all olev õigusakt, peavad nad sellele konkreetsele turule suunatud veini villima teistsugustesse pudelitesse kui need, mida nad traditsiooniliselt kasutavad päritoluriigis ja teiste liikmesriikide turgudel. Selle veini turustamine oleks seega keerukam ja kulukam, tulenevalt eelkõige lisakulutustest, mis kaasnevad vajadusega neid tooteid erilisel viisil villida, et need vastaksid sihtturul kehtivatele nõuetele. Lisaks jäetaks kõnealused tootjad ilma kaubanduslikest eelistest, mis võivad tuleneda päritoluriigis või -piirkonnas traditsiooniliselt kasutatud pudeli kasutamisest turul, kus kehtib nimetatud õigusakt.

24 Eeltoodust nähtub, et kuigi kõnealust õigusakti kohaldatakse ühtviisi nii kodumaistele kui ka importtoodetele, on sellel tegelikkuses kaitsev mõju. Seega kuulub see EMÜ asutamislepingu artiklis 30 sätestatud keelu alla.

25 Kolmandaks, nagu Euroopa Kohus on korduvalt märkinud, on tõsi, et kõnealuste toodete villimist käsitlevate terviklike ühenduse õigusaktide puudumisel tuleb siseriiklike eeskirjade erinevustest tingitud ühendusesisese kaubanduse tõketega leppida, juhul kui need eeskirjad, mida kohaldatakse ühtviisi nii kodumaistele kui ka importtoodetele, on põhjendatud eelkõige tarbijakaitse ja ausa kaubandusega seotud möödapääsmatu vajadusega.

26 Põhimõtteliselt on õigustatud selliste õigusaktide vastuvõtmine, mille eesmärk on vältida erineva kvaliteedi ja päritoluga veinide segiajamist tarbijate poolt. See kehtib eriti veinide puhul, kuna selles valdkonnas on traditsioonidel ja eripäradel eriline tähtsus. Lisaks märgitakse sellega seoses määruse (EMÜ) nr 355/79 preambuli teises põhjenduses, et „igasuguse kirjeldamise ja esitlemise eesmärk peaks olema potentsiaalsetele ostjatele ja

riigiorganitele, kes kõnealuste toodete turustamise korraldamise ja sellealase järelevalve eest vastutavad, piisavalt selge ja täpse teabe andmine, mis võimaldaks neil toodete kohta arvamust kujundada; [...] seetõttu tuleks koostada eeskirjad, mis tagaksid selle eesmärgi saavutamise”. Sama määruse preambuli kolmandas põhjenduses märgitakse, et „[...] tuleks astuda samme, et tagada esitava teabe põhjalikkus, samuti et see arvestaks liikmesriikide ja kolmandate riikide tavasid ja traditsioone ning oleks kooskõlas ühenduse õigusega”.

27 Kui aga on vaja kindlaks teha, kas tarbijate huvides kaudset geograafilise päritolu tähist kaitsva liikmesriigi õigusaktiga võib keelata teatavat liiki pudelis imporditud veinide turustamise, tuleb silmas pidada, et ühisturu tarbijakaitse ja ausa kaubanduse süsteemi raames peab veinide esitlemisel olema tagatud erinevate liikmesriikide ausate ja traditsiooniliste tavade igakülgne arvessevõtmine.

28 Sellega seoses ilmneb Euroopa Kohtule esitatud argumentidest, et Bocksbeutel-pudeliga kujult identseid või tarbija jaoks märkamatu erinevusega pudeleid on traditsiooniliselt kasutatud teatavatest Itaalia piirkondadest pärit veinide turustamisel. Seepärast ei tohi liikmesriigis siseriiklike õigusaktidega teatud liiki pudeli kasutamiseks antud ainuõigust kasutada imporditõkkena teisest liikmesriigist pärit veinidele, mida selles liikmesriigis ausalt ja tavapäraselt villitakse sama või sarnase kujuga pudelisse.

29 Saksamaa Liitvabariigi valitsus on seisukohal, et eri piirkondadest pärit veinide müük sama liiki pudelites võib tarbijaid eksitada. Sellele küsimusele vastates tuleb siiski silmas pidada, et veinide sildistamist käsitlevad ühenduse õiguse sätted ning eelkõige määruse (EMÜ) nr 355/79 artiklite 12–18 sätted mpv-kvliiteetveinide sildistamise kohta on piisavalt terviklikud ja võimaldavad kardetavat segiajamist vältida.

30 Esimesele küsimusele tuleb seega vastata, et EMÜ asutamislepingu artiklit 30 tuleb tõlgendada selliselt, et kui liikmesriik kohaldab teisest liikmesriigist pärit veini impordi suhtes siseriiklikku õigusakti, millega lubatakse konkreetse kujuga pudelit kasutada üksnes teatavatel kodumaistel tootjatel, samas kui päritoluriigis kasutatakse ausal viisil ja tavapäraselt sama või sarnase kujuga pudelit, siis on tegemist koguselise piiranguga samaväärse toimega meetmega.

EMÜ asutamislepingu artikkel 36 (teine küsimus)

31 Siseriikliku kohtu selle küsimusega soovitakse sisuliselt teada, kas mõni EMÜ asutamislepingu artikliga 36 ette nähtud erand kaupade vaba liikumise üldpõhimõttest võib õigustada sellise sätte kohaldamist, millega konkreetse kujuga pudelit lubatakse kasutada üksnes ühel kodumaiste tootjate rühmal.

32 Sellega seoses on Saksamaa Liitvabariigi valitsus esiteks väitnud, et veinimääruse paragrahv 17 on EMÜ asutamislepingu artikli 36 seisukohalt õigustatud seoses avaliku korraga, kuna sellega kaasnevad kriminaalõigusmeetmed.

33 Vastuseks sellele väitele tuleb märkida, et ükski õigusakt ei kuulu asutamislepingu artiklis 36 sätestatud avaliku korra mõiste alla pelgalt seetõttu, et sellega kaasnevad kriminaalõigusmeetmed.

34 Teiseks on Saksamaa Liitvabariigi valitsus väitnud, et Frangimaa ja Badeni veini esitlemine „traditsioonilises Bocksbeutel-pudelis” on kaudne geograafiline päritolutähis ning seepärast on tegemist tööstus- ja kaubandusomandi õigusega, mis kuulub konkreetse piirkonna veinitootjatele ja mida vaidlusaluste eeskirjadega saab õiguspäraselt kaitsta.

35 Ilma et oleks tarvis lahendada selle küsimusega tõstatatud õiguslikke probleeme, tuleb antud juhul üksnes märkida, et traditsiooniliselt erikujuga pudelit kasutavad tootjad ei saa igal juhul tugineda tööstus- ja kaubandusomandi õigusele, et vältida teisest liikmesriigist pärit veinide importimist, mis on selles riigis villitud samasugustesse või sarnastesse pudelisse ausal ja tavapärasel viisil.

36 Lõpetuseks on Saksamaa Liitvabariigi valitsus juhtinud tähelepanu, et 4. juunil 1978 registreeris Saksa ühendus „Frankenwein-Frankenland e.V”, kelle eesmärgiks on muu hulgas kaitsta Bocksbeutel-pudeli ainukasutusõigust Frangimaa veinide villimiseks, kollektiivkaubamärgi, milleks on illustreeritud sildiga varustatud traditsiooniline Bocksbeutel-pudel. Ta järeldab sellest, et kõnealune ühendus on tööstus- või kaubandusomandi õiguse valdaja ning luba kasutada „traditsioonilist Bocksbeutel-pudelit” teistest piirkondadest pärit veinidel kahjustaks registreeritud kaubamärgi väärtust.

37 Konkreetse kujuga pudelist ja illustreeritud etiketist koosneva kaubamärgi registreerimine tootjate ühenduse poolt ning kõnealuse registreerimisega kaasnev kaitse ei ole aga mingil viisil seotud küsimusega sellest, kas EMÜ asutamislepingu artikliga 36 on kooskõlas siseriiklik õigusakt, millega lubatakse sama kujuga pudelit kasutada üksnes teatavate piirkondade veinitootjatel.

38 Siseriikliku kohtu teisele küsimusele tuleb seega vastata, et EMÜ asutamislepingu artiklit 36 tuleb tõlgendada selliselt, et koguseliste impordipiirangutega samaväärse toimega meetmed, mille aluseks on siseriikliku õigusaktiga teatavatele kodumaistele tootjatele ja müüjatele antud ainuõiguslik luba kasutada konkreetse kujuga veinipudelit, ei saa olla põhjendatud avaliku korra seisukohalt, olenemata sellest, kas nimetatud õigusaktiga nähakse ette kriminaalõigusmeetmeid; neid ei saa ka tööstus- ja kaubandusomandi kaitsega õigustada põhjendusel, et kodumaised tootjad on sellist pudelit traditsiooniliselt kasutanud, juhul kui teises liikmesriigis kasutatakse samasuguseid või sarnaseid pudeleid ausal viisil ja tavapäraselt selles riigis toodetud veinide turustamiseks.

Kohtukulud

39 Euroopa Kohtule märkusi esitanud Saksamaa Liitvabariigi valitsuse, Itaalia Vabariigi valitsuse ja Euroopa Ühenduste Komisjoni kohtukulused ei hüvitata. Et põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus siseriiklikus kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse nimetatud kohus.

Esitatud põhjendustest lähtudes,

EUROOPA KOHUS,

vastates küsimustele, mille Landgericht München II talle oma 28. jaanuari 1983. aasta otsusega esitas, otsustab:

1. EMÜ asutamislepingu artiklit 30 tuleb tõlgendada selliselt, et kui liikmesriik kohaldab teisest liikmesriigist pärit veini impordi suhtes siseriiklikku õigusakti, millega lubatakse konkreetse kujuga pudelit kasutada üksnes teatavatel kodumaistel tootjatel, samas kui päritoluriigis kasutatakse ausal viisil ja tavapäraselt sama või sarnase kujuga pudelit, siis on tegemist koguselise piiranguga samaväärse toimega meetmega.

2. EMÜ asutamislepingu artiklit 36 tuleb tõlgendada selliselt, et koguseliste impordipiirangutega samaväärse toimega meetmed, mille aluseks on siseriikliku õigusaktiga teatavatele kodumaistele tootjatele ja müüjatele antud ainuõiguslik luba kasutada konkreetse kujuga veinipudelit, ei saa olla põhjendatud avaliku korra seisukohalt, olenemata sellest, kas nimetatud õigusaktiga nähakse ette kriminaalõigusmeetmeid; neid ei saa ka tööstus- ja kaubandusomandi kaitsega õigustada põhjendusel, et kodumaised tootjad on sellist pudelit traditsiooniliselt kasutanud, juhul kui teises liikmesriigis kasutatakse samasuguseid või sarnaseid pudeleid ausal viisil ja tavapäraselt selles riigis toodetud veinide turustamiseks.

Mertens de Wilmars

Koopmans

Galmot

Pescatore

Mackenzie Stuart

O'Keefe

Bosco

Due

Everling

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 13. märtsil 1984 Luxembourgis.

Kohtusekretäri asetäitja

President

J. A. Pompe

J. Mertens de Wilmars